

VII Міжнародна науково-методична конференція Форум молодих економістів-кібернетиків
“Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» 21-22 жовтня 2016 р., м.Тернопіль

Для ефективної діяльності АПК особливу увагу слід приділяти Web-технологіям та використанню мережі Інтернет, так як вони дають унікальні можливості доступу до інформації та реалізації інтерактивного дистанційного навчання і консультування.

Отже, застосування інформаційних технологій підвищує продуктивність праці, відповідно до цього процесу вирішується багато завдань. Адже інформаційні технології дозволяють зберігати величезну кількість даних, аналізувати їх та на основі отриманих результатів, пропонувати рішення задач, які б мінімізували витрати та максимізували прибутки аграрних підприємств.

Література:

1.Верников М. Руководителю предприятия Внедрение системы автоматизации, основные проблемы и задания [Электронный ресурс] / М. Верников. — Режим доступа: <http://www.vernikov.ru> (дата обращения: 14.12.2013). — Загл. с экрана.

2.Вовк С. Г. Аспекти застосування систем підтримки прийняття рішень в управлінні сільгосппідприємством[Текст]/ С. Г. Вовк,М. Д. Жубрид,Н. І. Цабак Н. І. // Вісник Львівського державного аграрного університету: економіка АПК. —2007. — № 14. — С. 198—201.

3. Чаплінський Ю. П. Мобільні інформаційні системи підтримки прийняття рішень / Ю.П.Чаплінський//Наукова-технічна інформація. — №1. — 2003, С.22–26.

4. Шаманська О.І. Застосування інформаційних систем та технологій як пріоритетного напрямку ефективного функціонування та розвитку дорадчої діяльності в Україні//Ефективна економіка. — 2015. — № 4

УДК 338.2:336.7

В.В. Чаплига

Львівський інститут ДВНЗ Університет банківської справи

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

V.V. Chaplyha

INFORMATION SYSTEMS IN ECONOMIC SECURITY MANAGEMENT

При системному підході економічна безпека розглядається як важлива цілісна складова мультисферної та багаторівневої системи національної безпеки України. Управління національною безпекою в економічній сфері (економічною безпекою) за конкретних зовнішніх і внутрішніх умов певного етапу розвитку країни відбувається у відповідності до цілей і політики Стратегії національної безпеки України та Стратегії сталого розвитку "Україна - 2020".

Управління економічною безпекою пропонується розглядати як кібернетичну систему. Вона містить керуючу та керовану підсистеми, а також розімкнений (зовнішній) і замкнений (внутрішній) контури управління.

Керуюча підсистема: визначає методику розрахунку та цільові значення критеріїв стану економічної безпеки об'єктів керованої підсистеми; здійснює неперервний моніторинг стану економічної безпеки за визначеними критеріями, а також моніторинг зовнішніх і внутрішніх шансів, загроз та існуючих обмежень відносно механізмів управління; здійснює неперервний ситуаційний аналіз та прогнозування з метою прийняття проактивних рішень; здійснює ризик-орієнтоване управління змінами для забезпечення цільових значень критеріїв економічної безпеки керованої підсистеми; здійснює неперервний аудит процесів управління економічною безпекою. При цьому розглядається дуальна природа ризику, який пов'язаний з невизначеністю ефекту управлінських рішень в економічній безпеці. Цей ризик поєднує одночасно два основних поняття: “сприятлива можливість (шанс)” і “небезпека (ризик збитків)”. Різниця між “небезпечною” і “сприятливою” ситуаціями залежить від поставлених перед економічним агентом цілей і від відношення стейкхолдерів до поточної ситуації.

Зазначимо, що в процесі функціонування системи управління економічною безпекою (СУЕБ) повинна динамічно формуватись (корегуватись, уточнюватись) цільова функція та критерій її оптимальності. При цьому буде циклічно реалізовуватись принцип невизначеності СУЕБ, як системи, що саморозвивається і самовдосконалюється.

Прийняття суб'єктами управління економічною безпекою своєчасних обґрунтованих рішень в умовах багатокритеріальності, багатфакторності і за наявності великої кількості обмежень можливе тільки на основі широкого використання новітніх інформаційних технологій та побудови єдиного інформаційного простору в державі.

Для забезпечення безперервного процесу інформаційно-аналітичної підтримки в реальному часі управлінських рішень з економічної безпеки оптимальним є використання технологій ситуаційних експертно-аналітичних центрів (СЕАЦ). Пропонується чотирирівнева архітектура, яка відповідає стратегічному, тактичному і оперативному рівням управління економічною безпекою. Така ієрархічна система об'єднує експертні ресурси, а також методичні, програмно-інструментальні та технічні засоби інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень в умовах невизначеності. Структура системи СЕАЦ містить Головний експертно-аналітичний центр (макрорівень), Галузеві та Регіональні центри (мезорівень), Локальні центри (мікрорівень) та Персональні СЕАЦ для підтримки управлінських рішень на нанорівні.

На даний час не існує готових інформаційно-комунікаційних систем для управління безпекою економічних агентів різних рівнів. Тому необхідна системна інтеграція окремих спеціалізованих ІТ рішень від провідних компаній. Для вибору кращого рішення на ринку для подальшого його застосування в управлінні економічною безпекою можна використовувати результати досліджень, які регулярно проводять відомі компанії, наприклад, “Магічний квадрант” Gartner (<http://www.gartner.com>), “Chartis RiskTech100” компанії

Chartis (<http://www.chartis-research.com>) та інші. Так, у 2015 - 2016 роках компанії опублікувала результати досліджень ринку ІТ платформ для бізнес-аналізу та аналітики (BI&Analytics Platforms) [1], для поглибленої аналітики (Advanced Analytics Platforms) [2], а також для інтегрованих GRC технологій корпоративного управління, ризик-менеджменту, управління відповідністю [3].

Відмінність платформ поглибленої аналітики полягає в тому, що в них використовуються більш витончені кількісні методи аналізу даних, які дозволяють отримувати результати, недоступні традиційним технологіям бізнес-аналізу та аналітики. Останні більше орієнтовані на генерацію звітності та візуалізацію трендів.

Аналіз показує, що за сумою зайнятих місць на ринках BI&Analytics Platforms and Advanced Analytics Platforms лідирують компанії SAS, SAP, Alterux. Компанії SAS і SAP також займали високі позиції в Магічному квадранті для GRC технологій. На нашу думку, ІТ рішення цих компаній можна в першу чергу розглядати для використання в системах управління економічною безпекою.

Література:

1. Parenteau J. et al. Magic Quadrant for Business Intelligence and Analytics Platforms [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gartner.com/doc/reprints?id=1-2XY9ZR&ct=160204&st=sb>.
2. Kart L. et al. Magic Quadrant for Advanced Analytics Platforms [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gartner.com/doc/reprints?id=1-2YEIILW&ct=160210&st=sb>.
3. Wheeler J. A. Hype Cycle for Governance, Risk and Compliance Technologies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gartner.com/doc/3091517/hype-cycle-governance-risk-compliance>.

УДК 334.72:004.734.5:316.77(477)

В.С. Чирва

Н.К. Максишко, д.е.н., професор

Д.В. Очеретін, к.е.н., доцент

Запорізький національний університет.

МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВЗАЄМОДІЇ КЛІЄНТІВ ТА БІЗНЕСУ

V.S. Chyrva,

N.K. Maxishko, Dr., Prof

D.V. Ocheretin, Ph.D., Assoc. Prof.

MOBILE APPLICATIONS AS A TOOL OF INTERACTION BETWEEN CUSTOMERS AND BUSINESS

Ринок мобільних технологій в останні роки активно розвивається та є одним з перспективних напрямів розвитку економіки країни. Саме мобільні технології у поєднанні з бездротовими мережами можуть мати значний